

va per lo fum de una candela apagada --- e encès la candela», Lull (Blanq., NCL. I, 80.5; Merav., Ag. I, 52.22; Blanq. I, 220.18). StVicentF, sempre deformat en *taulegia* (Quar., 173.94), «conclusió certa és en sancta *teulegia*, que --- en aquella conversió, N. Sr. Déu hi ve» (Quar., 27.12 i passim). «*Taulegia*: studia, sapientia», JnEsteve, *LiEleg.* (i veg. *AlcM*). Lull deia «lo *teoloc* parla de Déu», *A. Sci.*; i *virtuts teologals* o *teologicals*.

Teorema, *teoremàtic*, V. *teatre* Teores, V. *tisores* Teoria, *teòric*, *-ica*, *teoritzador*, *teoritzar*, V. *teatre* Teòsof, *teosofia*, *teosòfic*, V. *déu* Tep, V. *tebi* Tepa (roc), *tepàs* (mata), V. *estepa* (III, 769a24) *Tèpal*, *pètal*, V. PAELLA *Tepà(r)*, V. *estepa* (III, 769a24) *Tepeditat*, *tepidari*, *tepiditat*, *tèpio*, V. *tebi* *Tepit*, *tapit*, V. *tapis* A *téqui-té*, V. *tenir* *Teque*: *estar de bon teque* 'de bon humor' tort. (Vergés Pauli, *Espurnes* v, 26, 45, 129, context a III, 295b18, 21); deu anar amb el grup estudiat a *ENCATACAR-SE* 'engolir àvidament' (III, 318a36ss.) i *catec* 'molest, impertinent': com si diguéssim *estar de bona gana*, i cf. *mala-gana* 'desmai' *Tequetec*, onomatopeia (cf. *TAC*, *TAT*)

TÈQUINA men., mena de barca. L'Arx. Lluís Salvador deia que a Menorca «les anomenades *tèquines*, *pastecas* o *pasteras*, són les barques més petites» (*Die Balearen* II, 357); Moll volia que M-Lübke afegís men. *tèquina* 'bot molt pla' al seu article neerl. *botkin* (dim. de *bot* 'barquet', *REW*, 1236), *AORBB* I, 212. Impossibile. Tampoc no hem de pensar en un derivat de *pasteca*, puix que *tèquina* no s'accentua en la *i* sinó en la *è* (d'acord Arxiduc, Moll, i *AlcM*). En el diccionari confirmava que s'usa a Ciutatella i a Maó i sense tornar a parlar del neerlandès diu que ve de l'àrab *tākna*. Això sembla perfecte; però cal fer-hi la reserva que aquest mot àrabic és molt poc conegut, car no hi ha tal arrel en àrab. Només el recull Dozy (*Suppl.* I, 149b) amb dues cites: «baquet» segons el vocabulari d'Hélot (S. XIX) que sol recollir mots d'Algèria (ni ell ni cap altre dicc. que jo sàpiga, ni els algerians de Beaussier, Lentin etc., no en diuen res), i el viatger d'Aràbia Niebuhr (1776) diu que a Basra és «espèce de navire». Caldria, doncs, trobar més proves d'una cosa i de l'altra.

Només podem conjecturar: a) que es tracti d'una pronúncia incorrecta o pronúncia inexacta d'un mot de l'arrel *taqan*. Aquesta sí que existeix, encara que no doni mostres de gran vitalitat (però deu ser una vella arrel semítica, vivaç en hebreu, veg. *TACANY*), i no deixa d'haver-hi mostres d'ús medieval i vulgar (mots derivats, de sentit, però, ben diferent, en *RMA.*, Ibn Alkhatib, *Abbar* etc., Dozy I, 149a), i fins i tot una forma a l'Alcorà (Penrice, 23). L'única cosa que s'hi acostava una mica pel sentit és *tiqān* 'llot, aigua llimosa' que ja és clàssic (segons Al-Laith i el Mutarrizí, Ss. X i XIII etc., Lane 308, i en Al-Makkarí, segons Dozy), potser explicable a base del sentit «made firm, compact» que és ja corànic i ben confirmat. Es pot

pensar que un nom d'unitat **tiqna* (pron. *tekna* amb *k* incorrecte) hagués passat d'aigua bruta a 'cubell' (d'on després 'barca'). Tot això resta ben vague.¹

b) Manlleu irani en àrab? Si fos així ens explicariem la raresa de la documentació en àrab i l'aparició a Basra. No hi manca agafador: l'arrel *taka* 'córrer' hi és general, des de l'Àvesta fins al persa modern *tak* 'curs': *tak* «run», «run fast» «race», *takidan* «to run to and fro», «to shake a carpet» (Steingass, 317b, 319b), comú a les diverses llengües irànies i d'etimologia pan-indoeuropea ben coneguda (Pok., *IEW*, 1059); caldria saber que hi hagués un derivat irani en -N- per saber que anem bé (car no en traiem res de veure p. ex. lit. *tēkinas* «laufend», 1059.19), i no basta el que trobo; per més que siguin derivats verbals *tāčānītan* i *tačīnītan*, que apareix en dialectes pelvís (Horn, *Grund. d. neupers. Etym.*, § 368). Insuficient.

Val a dir que l'aspecte fonètic del men. *tèquina* suggereix realment un arabisme.

¹ No entenc per què ni si amb fonament Dieterici (142) diu que un *tak* o *takun* seria el mateix que *kūn* 'vas'.

Ter. Nota «etimològica» d'*AlcM*, que és inevitable²⁵ condemnar severament. Fa escriuir tant de menyspreu de la fonètica i de la crítica històrica. Diu que es dona el cas —un cas com un cabàs!— que un doc. de 982 porta el nom de persona germànic *Thudari* en la forma *Tedarius*. Fins suposant que hi hagi cap fonament geogràfic o històric per relacionar aquest personatge amb la regió del Ter, és evident que les formes antigues del nom del riu, copiosament documentades del S. IX, i abans, *Tecere*, *Tezer*, *Tether*, totes elles unànimement postulen una base *TEKÉR-* o *TEKÉRO-*, amb una consonant medial incompatible amb una -D- germànica (els dos sons no es confongueren fins tard, certament fins després del 800). El Ter és un riu massa cabdal per haver pres nom d'un antropònim.

Prou versemblant és que hi hagi relació directa amb el nom del *Tec* (< *TEKO-*), potser també amb el del *Ser* (< *Sezer*); per a l'etimologia d'aquell veg. *EntreDL* II, 167, i *E. T. C.* I, 69). Però també és possible que hi hagi relació amb l'element *tecer/teger/tiger* tan repetit en les inscripcions ibèriques, particularment del Princ. (p. ex. bastantes dades que transcriu Mariner, en *Homen. Tovar* 1970, 284, 297), o (i?) amb el cèlt. *TEGER-NO-/TIGER-NO-* (Holder II, 1841, 29, 49, i *Togernios* II, 8665) 'senyor, rei' (cf. etim. ieur. incerta en Pok., *IEW*, 1016.36, potser amb 1058.6). En tot cas és clar que tenia raó M-Lübke amb la seva conjectura pre-romana, baldament vaga, que *AlcM* rebutja irresponsablement.

²⁵ *Teradany*, *teradanya*, *teradanyer*, *teraganya*, *terallina*, V. *teranyina* (ARANYA) *Teramuja*, V. *tremuja* *Teranyana*, *teranyí*, V. *teranyina* (ARANYA i TELA; on s'indica la supressió del § 2 d'*AlcM*) *Teranyinda*, *teranyinós*, V. *aranya*